بیۆگرافیای خۆکوشتنی فەیلەسوفو بیرمەندان

ئا: لوقمان رەئوف

هەر لەسەرەتای سەرهەڵدانی فەلسەفەوە تاوەکو ئەمڕۆ، زۆرێک لەفەیلەسوفو بیرمەندان بەڕێگەی جیاواز خۆیان کوشتوە، ئەمەش بووەتە جێگەی بایەخپێدانی ئەوانەی کە لەبواری فەلسەفەدا کاردەکەن، بەوەی ئایا ئەو هۆکارانەی کەبوونەتە هۆی خۆکوشتنی فەیلەسوفو بیرمەندان ،هۆکاری مادین، یاخود هۆکاری بیرین، یاخود ئەمە دوا بڕیاری خودی خۆیانە بەکۆتاییهێنان بەژیان، لەبەرامبەر تەواوبوونی ئەرکیان لەژیاندا، یاخود راکردبووە لەو بەرپرسیاریەتەی کەئیدی توانای رووبەڕووبوونەوەیان نەبووە.

لەم بابەتەدا بیبلۆگرافیای خۆکوشتنی ئەو فەیلەسوفو بیرمەندانە خراوەتەڕوو کە بەدرێژایی مێژوو ئەنجامدراوەو دەشتوانرێت لەرێگەی میکانیزمی خۆکوشتنەکەیانەوە. وەڵامی ئەو پرسیارانە لای خوێنەر بدرێتەوە.

٤٣٥ پ.ز	ئەمبیدوکلیس، لەئەتنا بەهۆی خۆخستنە خوارەوەوە خۆی کوشت.
٤٢٠ پ.ز	بروتاجوراس، لەژوریکی کەشتیدا بەتەمومژاوی کوژا
٣٩٩پ.ز	سوقرات، ژەهر خوارد دەکرێت، بەهۆی دەرچوونی سزای لەسێدارەدانی لەبەرامبەر هەڵگەڕانەوەی لاوان، ئەم ڕووداوەش لەدیالۆگی ئەفلاتونیدا ناسراوە بە(phacdo) لە(کریتۆ) لەگەڵ ئەوەی دەرفەتی ڕاکردنی بۆ دەڕەخسێت، بەڵام هەڵنایەت.
٣٢٨پ.ز	Isocratesخۆی برسی کرد تاوەکو مرد
٣٢٣پ.ز	دیو جین، بەهۆی خواردنی ئەختەبووت بەکاڵی و پەلاماردانی سەگەوە خۆی کوشت
٢٠٧ پ.ز	Chrysippus: بەهۆی زۆری پێکەنینەوە مرد
٥٢پ.ز	لوکریتیۆس، پاش شێتبوونی، بەهۆی حەبەوە خۆی کوشت
١٩٠٣	ئۆتۆ weininger، لەتەمەنی ٢٣ ساڵیدا خۆی کوشت
١٩٤٠	واڵتربنیامین، لەسنوری ئیسپانیاو فەرەنسا پاش هەوڵدان بۆ ڕاکردن لەنازییەکان بەهۆی ژەهرەوە خۆی کوشت.
١٩٤٣	سیمۆن ویل، بەهۆی خۆ برسیکردنەوە خۆی کوشت.
١٩٥٤	ئالان تۆرین، بەهۆی خواردنی سێوی ژەهراویکراوەوە خۆی کوشت
١٩٧٨	کورت گودل، بەهۆی خۆبرسیکردن لەترسی ژەهراویکردن خۆی کوشت
١٩٧٩	Evald I lyenlcorخۆی کوشت
١٩٨٣	ئارسەر کوستلر، خۆیان کوشت بەهۆی مادەی هۆشبەرەوە لەگەڵ خۆیو ژنی سێیەمیدا ، چونکە دوچاری نەخۆشی (بارکنسونو leukemia) ببوون
١٩٩٤	سارە کوفمان، لەجەژنی نیچەدا خۆی کوشت
١٩٩٤	Debord بەهۆی دوچاری بەمادەی کحولیەوە لەکوخەکەی خۆیدا لەchampotبەفیشەک خۆی کوشت
١٩٩٤	دێڤید موفد، دوای ململانێکی زۆر لەگەڵ نەخۆشیەکی ئازار بەخشدا خۆی کوشت
١٩٩٥	جیل دۆلۆز، بەهۆی خۆهەڵدان لەپەنجەرەی باڵەخانەکەیەوە خۆی کوشت.
١٥٥٣	تۆماس مۆ، خۆی لەسێدارەدا
١٥٧٢	جیرولامو ماگی، بەهۆی فەرمانی ئەفسەرێک لەبەندیخانەی قوستەنتینیە خۆی هەڵواسی
١٦٤٠	ئوریل داکوستا، بەچەک خۆی کوشت
١٨٨٢	ولیام جیفونز، خۆی خنکاند
١٩٠٦	لود فیگ بولتزم، بەهۆی هەڵواسینەوە خۆی کوشت
١٩١١	پۆل لافارج، لەگەڵ ژنەکەی (لورا مارکس) خۆیان کوشت
١٩٤٥	دیتریش بونهوفر، خۆی لەسێدارەدا
١٩٤٥	ئارتست بیرگمان، پاش گرتنی لەلایەن هێزی هاوپەیمانییەوە، خۆی کوشت